

OBIATA (84) *sb f*

o jasne; -at- (w tym 2 r. błędne znakowanie); -at (2) *BudBib*, *WujNT*, -ât (1) *BielKron*; końcowe a jasne.

sg *N* obiata (17). ◇ *G* obiaty (11). ◇ *A* obiata (37). ◇ *I* obiata (2). ◇ *pl N* obiaty (2). ◇ *G* obiat (3). ◇ *A* obiaty (8). ◇ *I* obiata. ◇ *L* obiata (1).

Sł stp: obiata, obieta, *Cn* notuje, *Linde XVI – XVII w.*

Ofiara składana Bogu, bóstwom lub świętym; sacrificium Vulg, PolAnt, Cn; oblatio Vulg, Cn; munus PolAnt; immolatio, libamentum, piacularia sacra, sacrum Cn (84) : Bo oley/ [...] y wołk/ zupełna obiata iest: á ofiarowanie nie krwawey ofiary/ vbłaganie iest *WujJud* 240; Przynoście Iehowie sławę/ imieniu iego/ bierzcie obiata á nieście przedę *BudBib* 1.*Par* 16/29, 1.*Reg* 26/19, *Ps* 95/8; [człowiek do furty:] Com sye rázów obrócił v twęgo podwoia/ Obiatami łzukaiąc v świętych pokoia. *KochPieś* 25.

obiata czyja [w tym: pron poss (3), G sb (2)] (5): Y będzie słodnąć Iehowie obiata Iehudy y Ieruzalimá *BudBib* *Mal* 3/4, 1.*Reg* 2/29; Włyział płacz mój/ gdym rátunku prosił: [...] Włzczę mu sye obiatami śwemi. *KochPs* 32; *KochPam* 81; Drudzy błagáli Bogá ofiara. Y tak łtráźliwe one ich obiata/ Y gorące łzy/ nie łą bez odpłaty *GrochKal* 15.

W połączeniach szeregowych (2): *LatHar* 166; Ześ niechciał ániś polubił ofiary/ y obiata/ y całopalenia/ y ofiary zá grzech [*hostias et oblationes et holocaustomata pro peccato*]/ ktore wedle zakonu bywaią ofiarowane *WujNT Hebr* 10/8.

Zwroty: »czynić Bogu (a. bogom) obiata« [*szyk zmienny*] (2): Poimánych Cefarz w koło poltháwiwłzy/ dał ścinác część niemála/ y krwia ich Bogu śwemu obiata czynił *BielKron* 308v, 322.

»ofiarować obiata [w tym: komu, czemu (2)]« [*szyk zmienny*] (3): *PatKaz II* 44; W pewnych łtronách łtrumieniá cząłtká twoia/ ten iest los thwoy: á imeś wylála Napoyną offiara/ offiarałás obiata [*obtulisti sacrificium*] *Leop Is* 57/6; *WujJud* 237v.

»przynosić, nieść obiata [w tym: komu (1)]« = *offerre munus a. sacrificium PolAnt (1:1)*: Wgládkich kámienioch potoku dział twoy/ te łofem twoim/ wólakeś im łala zalewkę/ y przynośiłas obiata *BudBib Is* 57/6, *Mal* 3/3.

Wyrażenia: »obiata za grzech« (1): gdy łie kto pomazał bałwochwálstwem/ męžoboyłstwem/ cudzołóstwem/ y ktemu rownemi. Tákie nieczyłtości oczyściáli s łiebie obiata zá grzech zá wólzytek łud. *BielKron* 36v.

»obiata niepokalana« (1): Abowiem od wólchodu łłóńcá áż do zachodu [...] ná wólzelkim miełcu ofiarią imięniu memu Ofiara álbo obiata niepokalana [*oblatio munda Vulg Mal* 1/11]. *WujJud* 237v.

»palenie obiat« (1): [*Bóg do Mojżesza*] Vczynicie theż ołtarz ku paleniu obiat z drzewá *Setim BielKron* 33v.

»przenaświętsza, święta obiata« = *Eucharystia [szyk 1:1] (1:1)*: oto obyata łwyata dobrze łyuba dołkonala w wony łłotkołcy. *BierRaj* 23v, 22v.

Szereg: »ofiara, (albo, i) obiata« (3): Kryłthus nas wmiłował/ y łamego łiebie zá nas wydał/ offiara y obiata Pánu Bogu ku wonney łłotkołci. *KrowObr* 96v; *WujJud* 237v; Kołcioł on dawny pierrwlyzy wólzywa tych łłow ofiara/ obiata *WujJudConf* 235v. [*Ponadto w połączeniach szeregowych 2 r.*]

Przen (2) :

Zwroty: »[co komu] za obiatę dawać« (1): Znaczna też rzecz ięth z żydów: którzy [...] ią tu tułączi y bezeczci ná świećcie: y dufze śwę łzátánowi zá obiatę dáią *BiałKat* 168v.

»[komu] ofiarować obiatę chwały« (1): O krolu nałz łynu Dawidow/ [...] tobie będę ofiarował o biatę [!] chwały á gimienia pańkiego będę wzywał. *TarDuch* E3v.

a. *Ofiara pokarmowa (smażona lub pieczona) z mąki zaprawionej oliwą; munus, oblatio PolAnt fer(c)tum Cn (49)* : Zás káżdá obiatá w oliwie rozmieszona y łucha/ wżem łynom Aharonowym będzie *BudBib Lev* 7/10; A dar iego miá srebro iedná/ [...] czálzá iedná srebrná [...] obie pełne biały mąki przypráwione w oliwie ná obiatę *BudBib Num* 7/13, *Lev* 2/3, 6, 10, 7/9, *Num* 4/16 (12).

obiata z czego (1): Y przyniełiefz obiatę łtych (rzeczy) [z mąki i oliwy] wczynioną Iehowie *BudBib Lev* 2/8.

obiata czyja [pron pass] [= kto czyni] (10): To będzie tobie z ofiar naświętych/ káždy dar ich/ y káżdá obiatá ich [omne munus eorum]/ y káżdá ich (ofiárá) zá grzech *BudBib Num* 18/9; Te (ofiáry) czynić będziećcie Iehowie [...] wcałopaleniach wálznych/ y w obiátach wálznych/ y wzákrápiániach wálznych y wdziękowych (ofiárách) wálznych [in holocaustis vestris et oblationibus vestris et pacificis vestris]. *BudBib Num* 29/39, *Num* 29/30, 31, 33, 34, 37 (10).

obiata czyja [= kto przyjmuje] (1): Przeczże wirzgaćcie ná ofiáry moje y ná obiáty moje [in sacrificium meum et in oblationem meam]/ ktorem rołkazał (czynić) w przybytku? *BudBib 1.Reg* 2/29.

W połączeniach szeregowych (11): na ołtarzu wielkim żyż [...] całopalenie wżego ludu ziemie (tey) y obiatę ich/ y zalewki ich [et holocaustum universi populi terrae et sacrificium eorum et libamina eorum] *BudBib 4.Reg* 16/15; Zás drobię iedno z drobu od dwu łet z páłtwiłk (będzie dáwać) Izráel/ ná obiatę/ y ná całopalenie/ y ná dziękowne (offiáry) [in sacrificium et holocaustum et in pacifica] dla wblągania zá siebie *BudBib Ez* 45/15, *Ex* 30/9, *Num* 18/9, 29/31, 34, 38 (11).

Zwroty: »czynić obiatę« = *facere sacrificium PolAnt (2)*: on [książę] będzie czynić (ofiárę zá) grzech/ y obiatę/ y całopalenie y (offiáry) dziękowne błágaiąc (Bogá) zá dom Izráelłki. *BudBib Ez* 45/17, *Ez* 45/25.

»da(wa)ć [co] na obiatę« (2): Patrz (żem) dał bydło ná całopalenie/ á wycierlice ná drwá/ záś pńzenice ná obiatę/ wżytkom dał [pro sacrificio omnia dedi]. *BudBib 1.Par* 21/23, *Ez* 45/15.

»ofiarować obiatę [w tym: komu (1)], ofiarować [komu co] na obiatę« (2:1): wlmázoną obiatę kęłami ofiárować będziełz na wonność słodkości Iehowie [cocta sacrificii per frusta offeres odorem quietis Domino]. *BudBib Lev* 6/21, *Lev* 6/20, 14/20.

»palić obiatę« = *incendere sacrificium Vulg (2)*: *Leop Ier* 33/18; Y palił całopalenie łwoie/ y obiatę [Et suffuit holocaustum suum et sacrificium suum] y zálewał zalewkę łwoię *BudBib 4.Reg* 16/13.

»przynieść (a. przynosić) obiatę [w tym: komu (3)]« [szyk zmienny] (4): Nie przyniełiefćcie [!] nań kádzienia obcego/ áni obiáty [Non ascendere facietis super illud suffimentum alienum et holocaustum et sacrificium]/ áni mokrey ofiáry wleiećcie nań. *BudBib Ex* 30/9; Włzelka obiátá ktorą przynoić będziećcie Iehowie [Omne sacrificium quod facietis appropmquare Domino] nie będzie kwálzona *BudBib Lev* 2/11, *Lev* 2/8, *Am* 5/25.

»wziąć [co] na obiataę« (2): wezmie [...] y trzy dziełiáte części (efy) biały mąki ná obiataę [*capiet... et tres decimas similiae oblationem mixtam oleo*] *BudBib Lev 14/10, Lev 14/21*.

Wyrażenia: »chlebowe obiaty« (1): Y z Káplanow/ y Lewitow/ nie zginie mąż od oblicza moiego/ któryby offiárował zupełne offiáry/ y palił chlebowe obiáty [*et incendat sacrificium*] *Leop Ier 33/18*.

»obiata daru, dar obiata, dar obiaty« (2:1:1): ZÁŚ dużá gdy przynosić będzie dar obiataę Iehowie [*obtulerit oblationem Domino*] tedy biała mąká będzie dar iey *BudBib Lev 2/1*; Zás iefli obiátá dárú twego Ímáżona [*si sacrificium craticulae fuerit*]/ (tedy) będzie biała mąká woliwie przypráwiona. *BudBib Lev 2/5, Lev 2/4, 7*.

»obiata ofiarownikowa« (1): Y kážda obiátá Ofiárownikowa [*Et omne munus sacerdotis*] wżytká ma być ípalona *BudBib Lev 6/23*.

»pamięć obiaty« (1): Y weźmie ofiáownik zoney obiáty pámięć iey [*de sacrificio odorem*; weźmie pámiętné z ofiáry (*marg*) áby Bóg pámiętał (-) *WujBib*] *BudBib Lev 2/9*.

»obiata wieczorna« (1): ná ołtarzu wielkim żyy cáłopalenie záránne/ y obiataę wieczorná [*sacrificium vespertinum*] *BudBib 4.Reg 16/15*.

»zaranna obiata« (1): báráná drugiego vczynińz między wieczory/ iáko zaránná obiataę [*sacrificium matutinum*] *BudBib Ex 29/41*.

Szeregi: »całopalenie i obiata« = *holocaustum et munus PolAnt* (4): Y ofiárować będzie ofiáownik cáłopalenie y obiataę w ołtarzu *BudBib Lev 14/20, 4.Reg 16/13, 15 [2 r.]*. [*Ponadto w połączeniach szeregowych 9 r.*]

»ofiara i obiata« = *sacrificium et oblatio PolAnt; hostia et oblatio Vulg* (4): Izáli offiáry y obiataę przynosiłiście mi w pułtyni czterdzieści lat domie Izráelow? *BudBib Am 5/25, 1.Reg 2/29; WujNT Hebr 10/5, s. 773*. [*Ponadto w połączeniach szeregowych 6 r.*]

»obiata i zakrapianie« = *oblatio et libamina PolAnt* (3): A obiátá ich/ y zákrapianiá ich do cíelców/ do báránów (ítarych) y łońkích podług lidźby iáko obyczáy. *BudBib Num 29/30, Num 29/33, 37*. [*Ponadto w połączeniach szeregowych 4 r.*]

b. *Całopalna ofiara ze zwierzęcia; (h)arviga, hostia, victima Cn* (8) : Ná ten czás był v nich [*u Żydów*] troy obyczáy ofiar. Pirwíza byłá ku chwale Bołkiey dobroći/ á tę wżytkę palono/ zwano iá obiátá. *BielKron 38v*.

Zwroty: »działać obiaty« (1): tám Dawid dzyáłał obiáty y ofiáry ípokoyne y zá grzechy/ błogośłáwiąc wżemu ludu *BielKron 70*.

»ofiarować [co] na obiataę« (3): A gdy iey [*położnicy*] czás przyśzedł oczyścienia/ ofiárowála zá dzeyći báránká rocznego ná obiataę *BielKron 37v, 38v [2 r.]*.

»przyjąć [co] za obiataę« (1): Potym [*Aaron*] od wżytkich przyjął dwu Kozłu zá grzech/ á Skopu zá obiataę. *BielKron 38v*.

»wziąć [co] na obiataę« (1): [*Mojżesz*] rołkazał Aaronowi/ áby mowił ku ludu Izráelkienki/ weźmiecie kozlá ná ofiárę zá grzechy/ á cielcá y báránká rocznego niepokalánego/ to iefł zdrowego/ ná obiataę *BielKron 37v*.

Wyrażenie: »obiata palona« (1): A ná to fwięto raz do roku Aaron [...] ofiárował od siebie Cielcá ná obiataę paloná. *BielKron 38v*.

Szereg: »obiata, (i) ofiara« [szyk 1:1] (2): *BielKron* 37v cf »wziąć [co] na obiataę«; *BielKron* 70 cf »działać obiata«.

Wyrażenie przyimkowe: »za obiataę« = *jako obiata* (2): A ielli był ták vbogi iż nie mógł doftać ták tego wiele/ tedy miáfto báráná y owce ofiárował parę Gołębiat álbo Sinogárlic/ s ktorych iedná zá grzech á druga zá obiataę *BielKron* 37. Cf »przyjąć [co] za obiataę«.

Synonimy: dar, obietnica, ofiara.

Cf [**OBIAT**], OBIATAWANIE, [**OBIATOWANIE**], **OBIEC**

AS